

16.11.2022
ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ:
НЕФОРМАЛЬНА ТА ІНФОРМАЛЬНА ОСВІТА

Неформальна освіта – це освіта, що інституціолізована, навмисна і спланована суб'єктом освітньої діяльності. Визначальна характеристика неформальної освіти полягає у тому, що вона є додатком, альтернативою або доповненням до формальної освіти у процесі навчання людини протягом всього життя. Часто вона запроваджується для того, щоб гарантувати право на доступ до освіти для всіх. Вона призначена для осіб будь-якого віку, але не обов'язково передбачає неперервний шлях здобуття освіти. Зокрема, це можуть бути короткотермінові програми або програми низької інтенсивності, що надаються у вигляді коротких курсів, майстер-класів та семінарів. Неформальна освіта зазвичай веде до отримання кваліфікацій, що не визнаються як формальні відповідними національними органами управління освітою, або взагалі не передбачає надання кваліфікацій. Неформальна освіта може охоплювати програми, що сприяють грамотності дорослих і молоді, освіту для дітей, що не відвідують школу, формують життєві та робочі навички, спрямовані на соціальний або культурний розвиток.

Інформальна освіта – це форми здобуття освіти, що є навмисними або свідомими, але не інституціолізованими. Вони менш організовані та структуровані, ніж формальна і неформальна освіта. Інформальна освіта може охоплювати освітню діяльність, що відбувається в сім'ї, на робочому місці, у локальній спільноті та повсякденному житті на самостійно, сімейно або соціально спрямованій основі.

Як зазначено у доповненні до статті 29 «Закону України про освіту»: «За ступенем інституційної формалізації освіта може бути:

- формальною;
- неформальною;
- інформальною.

Мета неперервної освіти дорослих у системі формальної, неформальної та інформальної освіти — це цілісний розвиток особистості протягом життя, підвищення її професійної і соціальної адаптації в суспільстві; розвиток її здібностей і можливостей.

Формальна освіта – це освіта, яка здобувається відповідно до освітніх ліцензованих програм закладів освіти і передбачає досягнення здобувачами освіти заздалегідь визначених результатів навчання.

Неформальна освіта – це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає призначення визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних або часткових освітніх кваліфікацій. Вона допомагає швидко і вчасно отримати необхідні знання відповідно до потреб тут і зараз.

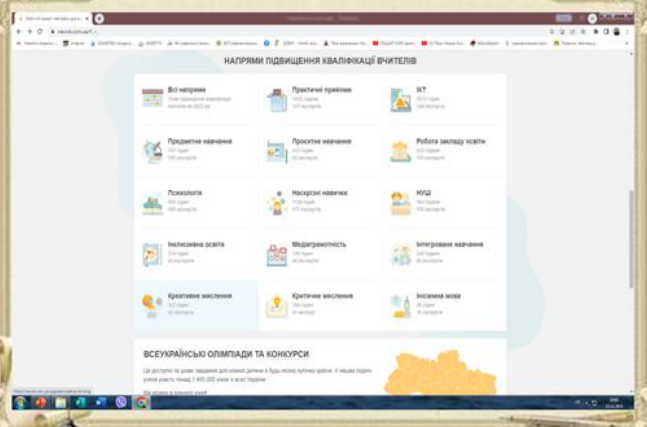
Форми неформальної освіти:

- очна (тренінги, майстер-класи, семінари, тощо),
- дистанційна (дистанційні курси, вебінари).

Де здобути: неурядові установи, приватні особи, платформи дистанційного навчання.

Вимог до закладів неформальної освіти немає, оскільки їхня робота не регламентується державними органами. Такі заклади не повинні мати ліцензію, їхні програми – гриф, сертифікат – реквізити офіційних установ.

Мінуси неформальної освіти: її результати не завжди враховуються при атестації, часто педагоги не поінформовані про те, де можна повчитись.

ТИЖДЕНЬ МАЙСТЕР-КЛАСІВ

у Сарненському історико-етнографічному музеї

22	майстер-клас з вивчення історії України по нумізматичній колекції
23	майстер-клас з виготовлення "трепетуки"-прикраси весільного короваю на Поліссі
24	майстер-клас з випікання житнього хліба на черені
25	майстер-клас з виготовлення окопних свічок
26	майстер-клас з виготовлення гідуха

Участь тільки за попереднім записом. Вартість 50 гривень. Кількість місць обмежена. Усі зібрані кошти будуть передані чи використані для потреб підрозділів ЗСУ. Для запису та отримання інформації телефонуйте +038 066 940 91 78
Управління культур, туризму, молоді та спорту Сарненської міської ради

Інформальна освіта (самоосвіта) – це освіта, яка передбачає самоорганізоване здобуття особою певних компетентностей, зокрема під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською або іншою діяльністю, родиною чи дозвіллям.

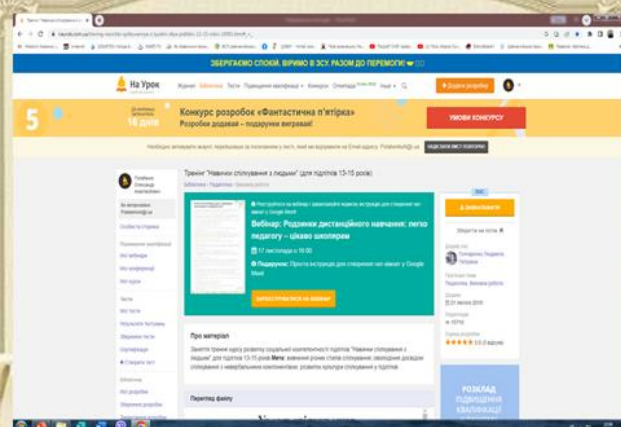
Така навчальна діяльність не обов'язково цілеспрямована та структурована, не фіксується документально, але сприяє розширенню професійних знань та умінь і є однією з ключових компетентностей особистості.

Форми інформальної освіти: одноразові лекції, відео уроки, медіа-консультації, спілкування у сім'ї, з колегами, читання спеціалізованих журналів, телебачення, відео, не заплановані випадкові бесіди.

Мінуси інформальної освіти: її результати не можуть враховуватися при атестації (виключення – складання сертифікаційних тестів).

Створення найрізноманітнішої та всеохоплювальної системи освіти дорослих громадян України має будуватися на трьох основних європейських засадах:

- ініціативі й активності громадських організацій;
- організаційно – розпорядчій і фінансовій активності органів державної виконавчої влади та місцевого самоврядування;
- індивідуальній ініціативі самих дорослих.

Поєднання формальної, неформальної та інформальної освіти.

Сьогодні Закон України про освіту дозволяє педагогічним працівникам обирати будь-який з цих видів, проте найбільш оптимальним буде поєднання традиційних курсів підвищення кваліфікації в закладі післядипломної освіти (формальна освіта), курсів, семінарів та інших заходів від неурядових установ, що дозволить швидко отримати потрібні знання та навички (неформальна освіта) та самоосвіту (інформальну), яка допоможе підвищити свій професійний рівень.

Для поєднання різних видів освіти потрібно побудувати власну траєкторію навчання:

1. Зареєструйтеся на курси підвищення кваліфікації (в умовах конкуренції вони сьогодні пропонують слухачам цікаві й корисні заходи та навчальні матеріали).

2. Слідкуйте за оголошеннями в соціальних мережах, підпишіться на новини від неурядових організацій, які здійснюють навчання викладачів, відвідуйте масові заходи – конференції, майстер-класи (часто на таких заходах можна дізнатися про нові можливості навчання).

Складіть для себе список заходів (тренінгів, дистанційних курсів тощо), які дадуть максимум потрібних знань та навичок.

3. Складіть список умінь (компетентностей), якими ви б хотіли володіти в майбутньому, аби стати ще більшим професіоналом своєї справи чи просто втілити свою мрію в життя (наприклад, монтувати відео, створювати анімацію, вишивати, швидко рахувати, робити шоколадні цукерки чи неймовірну випічку тощо). Завантажте підручники, відео уроки, придбайте необхідну літературу та розпочинайте навчання!

Неформальна й інформальна освіта дорослих - це вимога науково – технічного прогресу, який потребує постійного опанування новітніми технологіями, заснованими на інноваційних знаннях; це вимога інформаційного суспільства, головною ознакою якого є постійні оновлювальні знання. Людина в усі періоди свого життя здатна набувати нових знань, розширювати світогляд, оволодівати новими і сумісними професіями.

Світова тенденція сьогодення — рух до зближення та взаємодоповнення формальної та неформальної освіти, але неформальна освіта не може замінити чи витіснити дієву освітню інфраструктуру, оскільки неформальна освіта є не обов'язковою та добровільною і залежить від ініціативності та самоорганізації людини.